

Brüsszel, 2017.4.12.
COM(2017) 211 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A
TANÁCSNAK**

A migráns gyermekek védelme

{SWD(2017) 129 final}

1. BEVEZETÉS

Az elmúlt évek során drasztikusan megnőtt az Európai Unióba migránsként érkező – gyakran kísérő nélküli – gyermekek száma. 2015-ben és 2016-ban az Európai Unióban menedékkérelmet benyújtók megközelítőleg 30 %-a gyermek volt¹. Az elmúlt hat évben hatszorosára emelkedett a gyermekkorú menedékkérők teljes száma².

A statisztikai adatok mögött olyan gyermekkorú egyének állnak, akik sokféle, gyakran megrázó tapasztalatot élnek át a migráció kapcsán. A migráns gyermekek különösen sebezhetőek az életkoruk, a lakóhelyüktől való távolság, valamint gyakran a szüleiktől vagy gondviselőiktől való elszakíthatóság miatt. Ezért speciális és megfelelő védelemre szorulnak.

A migráció során a lányok és a fiúk egyaránt sok veszélynek vannak kitéve és számos esetben erőszak, kizsákmányolás, emberkereskedelem, valamint fizikai, lelki és szexuális bántalmazás áldozatául esnek az EU területére történő érkezésük előtt és/vagy azt követően. Fennáll a veszélye, hogy marginalizálódnak, radikalizálódnak, illetve bűncselekmények elkövetésére kényszerítik őket. Előfordulhat, hogy a gyermekek eltűnnek vagy a szüleiktől külön érkeznek. A lányokat különösen fenyegeti a kényszerházasság kockázata, mivel a családok rendkívül nehéz körülmények között élnek vagy így próbálják megóvni a leánygyermeküket a további szexuális kizsákmányolástól. A kockázat még nagyobb, ha a gyermekek kísérő nélkül utaznak vagy túlszűfolt létesítményeken kénytelenek osztozni számukra idegen felnőttekkel.

A gyermekek védelme elsődleges és mindenek felett álló feladat az emberi jogok, az emberi méltóság és a szolidaritás tiszteletben tartásával kapcsolatos európai értékek megőrzése terén. Ez egyben az uniós jog betartatását, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának és a nemzetközi emberi jogi jogszabályok gyermekek jogaira vonatkozó rendelkezéseinek tiszteletben tartását is jelenti. Ezért elsődleges fontosságú, hogy valamennyi migráns gyermek számára – jogállásuktól függetlenül – védelmet nyújtsunk a migráció minden szakaszában.

Az Európai Unió a tagállamaival karöltve már hosszú évek óta tevékenyen dolgozik ennek érdekében. A hatályos uniós szakpolitikák és jogszabályok valamennyi szempontra kiterjedően – ideértve a befogadási feltételeket, a gyermekek kérelmeinek kezelését és a beilleszkedésüket – biztosítják a migráns gyermekek védelmének szilárd keretét. A **kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozó cselekvési terv (2010–2014)**³ döntő szerepet játszott a migráns kísérő nélküli kiskorúak védelmi szükségleteivel kapcsolatos tudatosság növelésében és a védintézkedések előmozdításában⁴. A legutóbbi időszakban az európai migrációs stratégia⁵ és az arra vonatkozó ütemterv végrehajtásának állásáról szóló közlemény⁶ foglalkozott a migráns gyermekek védelmének kérdésével. A Bizottság „Beruházások a gyermekek érdekében: a hátrányos helyzetből való kitörés” című közleménye átfogó és célzott intézkedések révén nyújtott útmutatást a gyermekszegénység

¹ Ebben a dokumentumban a „migráns gyermek” vagy „gyermek” fogalom meghatározás magában foglal minden olyan harmadik országbeli gyermeket (18 éven aluli személyt), aki a lakóhelyét elhagyni kényszerült vagy az Európai Unió területére migránsként érkezik, illetve ott migránsként tartózkodik, függetlenül attól, hogy a (tágabb) családja vagy valamely családján kívüli személy kíséretében vagy a szüleitől külön érkezik-e, illetve hogy menedékkérelmért folyamodik-e vagy sem. E közlemény alkalmazásában a „szüleitől külön érkező kiskorú” fogalom meghatározás az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága 6. sz. általános észrevételének 8. bekezdésében foglaltak szerint értendő.

² <http://ec.europa.eu/eurostat/web/asylum-and-managed-migration/data/database>.

³ COM(2010) 213 final.

⁴ E közleménnyel együtt a Bizottság szolgálati munkadokumentumot nyújtott be, amelyben jelentést tett a cselekvési terv 2012 óta történt végrehajtásáról. SWD(2017)129

⁵ COM(2015) 240 final.

⁶ COM(2016) 85 final.

csökkentésére és a gyermekek jóllétének fokozására irányuló erőfeszítésekhez⁷. Ennek eredményeképpen a tagállamok már gazdag ismeretanyaggal és bevált gyakorlatokkal rendelkeznek a migráns gyermekek védelméről.

A tagállami bevált gyakorlatok és előrelépések ellenére az Unióba érkező migráns gyermekek számának közelmúltbeli jelentős megugrása miatt komoly nyomás nehezedik a nemzeti menekültügyi rendszerekre és hatóságokra, és a migráns gyermekek valamennyi kategóriája tekintetében hézagok és hiányosságok kerültek napvilágra. A Bizottság által 2016. november 28–30. között megrendezett, **a migráns gyermekek védelméről szóló 10. éves gyermekjogi fórum**⁸, a civil és nemzetközi szervezetekkel folytatott megbeszélések és célzott kerekasztal-találkozók, valamint a 2017. január 26–27-i „*Lost in Migration*” konferencia⁹ rávilágítottak arra, hogy a migráns gyermekek hatékonyabb védelme érdekében célzott fellépésekre van szükség. Az Európa Tanács Főtitkára migrációs és menekültügyi különleges képviselőjének 2017. március 23-i jelentése szintén azonosította az Európába érkező migráns gyermekek előtt álló fő kihívásokat¹⁰.

Tekintettel az Európába érkező migráns gyermekek számának emelkedésére, valamint a nemzeti migrációkezelési rendszerekre és gyermekvédelmi rendszerekre nehezedő nyomás fokozódására, e közlemény egy sor olyan intézkedést vázol fel, amelyeket az Európai Uniónak és tagállamainak végre kell hajtaniuk, illetve hatékonyabban kell végrehajtaniuk, az illetékes uniós ügynökségek (Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség, Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO) és az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA)) támogatásával is.

E közlemény a migrációs kihívások kezelése érdekében tett releváns uniós kezdeményezésekre – ideértve az uniós menedékjogi keret reformja kapcsán javasolt további konkrét biztosítékokat¹¹ –, az integrációs cselekvési tervre¹² és a visszatérésre vonatkozó felülvizsgált uniós cselekvési tervet¹³ kísérő, a visszatérésről szóló bizottsági ajánlásra¹⁴ épül. Következésképpen a cél **egy sor összehangolt és hatékony intézkedés** meghozatala, amelyek révén orvosolni lehet a védelmi hiányosságokat és ki lehet elégíteni a gyermekek mindazon szükségleteit, amelyek az Európába érkezésüket követően merülnek fel, ideértve a személyazonosításukat, fogadásukat, eljárási biztosítékok bevezetését, valamint a tartós megoldások kidolgozását is. Ezen túlmenően valamennyi migrációs szakaszban fokozni lehet a több területet érintő fellépéseket, például az uniós pénzügyi támogatás jobb és célzottabb felhasználása, a migráns gyermekekre vonatkozó adatgyűjtés javítása és a migráns gyermekkel foglalkozó teljes személyzet számára nyújtott képzések révén. E fellépések végrehajtására azon uniós intézkedésekkel szinergiában kerül majd sor, amelyek a gyermekek védelméről célozzák világszerte, így a származási és a tranzitországokban is.

Mindezen elemeket **a migráció kezelését és a migráns gyermekek hatékony védelmének** biztosítását célzó **átfogó uniós megközelítés** részeként kell érvényesíteni, a határokon átnyúló együttműködés erősítésére helyezve a hangsúlyt¹⁵.

⁷ A Bizottság 2013. február 20-i 2013/112/EU ajánlása – Beruházások a gyermekek érdekében: a hátrányos helyzetből való kitörés (HL L 59., 2013.3.2., 59. o.).

⁸ http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=34456.

⁹ http://lostinmigration.eu/Conclusions_Lost_in_Migration_Conference.pdf.

¹⁰ <https://www.coe.int/en/web/portal/-/srsg-identifies-main-challenges-for-migrant-and-refugee-children-in-europe>.

¹¹ Lásd http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1620_hu.htm és http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2433_hu.htm.

¹² COM(2016) 377 final.

¹³ COM(2017) 200 final.

¹⁴ C(2017) 1600 final.

¹⁵ „Az integrált gyermekvédelmi rendszerek tíz elvével” összhangban? – http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/2015_forum_roc_background_en.pdf.

Elsődlegesen a **gyermek mindenk felett álló érdekének** elvét kell szem előtt tartani a gyermekeket érintő valamennyi fellépés vagy döntéshozatal során.

2. AZ ALAPVETŐ OKOK KEZELÉSE ÉS A GYERMEKEK VÉDELME A MIGRÁCIÓS ÚTVONALAK MENTÉN: AZ EU KÜLSŐ TEVÉKENYSÉGÉNEK FOKOZÁSA

A migráns gyermekek védelme azoknak az **alapvető okoknak** a kezelésével kezdődik, amelyek oly sok gyermeket kényszerítnek arra, hogy az Európába történő eljutás érdekében veszélyes utazásra vállalkozzanak. Ez alatt az erőszakos és gyakran elhúzódó konfliktusok, a kényszerű lakóhelyelhagyás, az életszínvonalbeli egyenlőtlenségek, a korlátozott gazdasági lehetőségek és az alapszolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés továbbra is fennálló problémájának kezelését értjük, amelyet a szegénység és a nélkülözés felszámolására és a harmadik országok integrált gyermekvédelmi rendszereinek kialakítására irányuló kitarító erőfeszítéssel érhetünk el¹⁶. Az Európai Unió és tagállamai fokozták erőfeszítéseiket egy átfogó külpolitikai keret létrehozása érdekében, amely a partnerországokkal a gyermekvédelem globális, regionális és kétoldalú szinten történő érvényesítésére irányuló együttműködés fokozása révén érhető el. Az Európai Unió teljes mértékben elkötelezett a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend végrehajtása iránt; e menetrend célkitűzése, hogy valamennyi gyermek szabadon, erőszaktól és kizsákmányolástól mentes környezetben nőhessen fel, gyakorolhassa a jogait és hozzáférhessen a minőségi oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz.

A 2015. évi **vallettai csúcstalálkozón elfogadott politikai nyilatkozat és cselekvési terv**¹⁷ felszólít az irreguláris migráció, a migránscsempészet és az embercsempészet (különös tekintettel a nőkre és gyermekekre) megakadályozására és az azokkal szembeni küzdelemre, egyúttal szorgalmazza az irreguláris és nem biztonságos migráció alapvető okainak kezelését is. A partnerségi keret¹⁸ 2016-os elfogadásával a migráció kérdése még szorosabban beágyazódott az EU külpolitikájába, amelynek célja az alapvető okok kezelése, illetve az uniós támogatás fejlesztésre történő összpontosítása volt.

Jelenleg folyamatban vannak a fenti megközelítés végrehajtását célzó konkrét intézkedések, amelyek **a partnerországokon belüli gyermekvédelmi mechanizmusok fejlesztésének támogatására** irányulnak, különös tekintettel a kíséret nélküli kiskorúakra, hogy ezáltal biztonságot környezetet lehessen biztosítani a gyermekek számára a migrációs útvonalak mentén. Például a „jobb migrációkezelés” elnevezésű projekt (46 millió EUR) célja a regionális szintű migrációkezelés javítása Afrika szarván, amelynek keretében szakszerű segítséget nyújtanak az olyan kíséret nélküli és szüleitől külön érkező kiskorúak számára, akik emberkereskedő és csempészhálózatok áldozatául estek. A regionális fejlesztési és védelmi program keretében Etiópiában (30 millió EUR), Kenyában (15 millió EUR), Szomáliában (50 millió EUR), Szudánban (15 millió EUR) és Ugandában (20 millió EUR) folyik projektek végrehajtása, amelyek különös hangsúlyt fektetnek a kíséret nélküli kiskorúak védelmére, hogy ezáltal bizonyítékokon alapuló, innovatív és fenntartható fejlesztési és védelmi megoldásokat lehessen kidolgozni a menekültek és az őket befogadó közösségek számára egyaránt, ideértve az alapvető jogok és szolgáltatások biztosítását és az azokhoz való hozzáférést. Nyugat-Afrikában az EU támogatást biztosít a származási és tranzitországok számára a gyermekvédelemmel kapcsolatos regionális együttműködés fokozása érdekében, a vándorló gyermekek védelmére irányuló nyugat-afrikai hálózat támogatása, valamint a közös védelmi

¹⁶ Lásd a Bizottság „Méltó élet: a segélyfüggőségtől az önellátásig” című közleményét (COM(2016) 234 (final))

¹⁷ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/12-valletta-final-docs/>.

¹⁸ COM(2016) 385 final.

szabványok és fenntartható visszatérési és reintegrációs mechanizmusok kidolgozásához nyújtott segítség révén. Jelenleg más célzott fellépések végrehajtása is folyamatban van a régióban – például Mauritániában –, amelyek a gyermekkereskedelem potenciális áldozataira összpontosulnak.

A veszélyes útvonalakon az EU-ba tartó kísérő nélküli kiskorúak az irreguláris migráció során gyakran válnak gyermekkereskedelem és kizsákmányolás áldozataivá, az egészségüket – sőt akár az életüket is – kockáztatva. Intenzívebbé váltak a migrációs útvonalak mentén a gyermekekre leselkedő kockázatokról és veszélyekről szóló **tájékoztató kampányok**.

Az **uniós finanszírozású humanitárius tevékenységek** továbbra is szem előtt tartják a fiúk és a lányok különös szükségleteit és sebezhetőségét, és védelmet biztosítanak számukra a kényszerű lakóhelyelhagyás során. Szükség esetén támogatást nyújtunk mind a származási országban, mind a különböző migrációs útvonalak teljes hossza mentén, ideértve az erőszak (köztük a szexuális erőszak) megakadályozását és az ilyen cselekmények elleni válaszlépéseket, az esetkezelést, a regisztrációt és az elvesztett személyi okmányok pótlását, a családfelkutatást és a családdegyesítést, a pszichoszociális támogatást, a tájékoztatásnyújtást, az oktatást és a kísérő nélküli kiskorúakat fogadó szükséghelyzeti szállásokat¹⁹. Például Dél-Szudánban az ENSZ Gyermekalap (UNICEF) gyermekvédelmi tevékenységet végzett, amely különösen a következőkre összpontosult: a családtól való elszakadás megelőzése és ezzel kapcsolatos válaszingtézkedések, családfelkutatás és családdegyesítés; pszichoszociális támogatás; az aknákkal kapcsolatos felvilágosító programok és más életmentő prevenciós üzenetek közvetítése; valamint a fegyveres erőkhöz és csoportokhoz tartozó gyermekek leszerelése és reintegrációja. Irakban a „Save the Children” szervezet azonnali életmentő segítséget nyújt a moszuli válság által érintett gyermekeknek és családjaiknak, valamint a belső menekültek közötti és a befogadó közösségeken belüli lányok és fiúk jó minőségű, inkluzív oktatáshoz és gyermekvédelmi szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javításán dolgozik. Afganisztánban a Nemzetközi Migrációs Szervezet humanitárius védelmet nyújt az okmányokkal nem rendelkező, kiszolgáltatott helyzetben lévő, kísérő nélküli afgán kiskorúaknak.

A szíriai válságra adott válaszlépésként, és figyelembe véve, hogy a szíriai válságban érintett, Szíriában, illetve Szírián kívül tartózkodó személyek mintegy fele gyermek, a Bizottság azon munkálkodik, hogy – a londoni konferencián²⁰ kitűzött célt elérve – **valamennyi menekült gyermeket bevonja az oktatásba**. Az EU több mint 700 millió EUR-t különített el a szíriai válság miatt a lakóhelyüket elhagyó gyermekek oktatáshoz való hozzáféréseinek biztosítására, amit vagy a törökországi menekülteket támogató eszközökből, vagy a külső tevékenységre képzett uniós vagyongazdálkodási alapról finanszíroz a szíriai válságra adott, a teljes régióra kiterjedő válaszlépésként. Ezen erőfeszítések közé tartozik – az UNICEF-fel való, Libanont, Törökországot és Jordániát magában foglaló regionális partnerség kialakítása, valamint a SPARK-kal, a német-jordániai egyetemmel, a British Councillel, a Német Felsőoktatási Csereszolgálattal, a Nuffic-kal, az Expertise France-szal és az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosával (UNHCR) folytatott együttműködés révén – a jó minőségű felsőoktatáshoz való könnyebb hozzáférés elősegítése, a kiszolgáltatott helyzetben lévő és belső menekült szíriai diákok és szíriai menekültek számára nyújtott ösztöndíjak által. Az április 4–5-én Brüsszelben rendezett, „Szíria és a térség jövőjének támogatása” elnevezésű konferencián²¹ a Bizottság – a konferencia résztvevőivel karöltve – elkötelezte magát e munka folytatása iránt, amelynek célja, hogy a „nem elveszett generációhoz” tartozó gyermekek Szíriában

¹⁹ Lásd SWD(2016) 183 final – „Humanitárius védelem: A védelmi intézkedések hatékonyságának javítása a humanitárius válságban lévő személyek által viselt kockázatok csökkentése érdekében”.

²⁰ Lásd a konferencián elfogadott nyilatkozatot: <https://www.supportingsyria2016.com/news/co-hosts-declaration-of-the-supporting-syria-and-the-region-conference-london-2016/>

²¹ Lásd a konferencián elfogadott nyilatkozatot: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/04/05-syria-conference-co-chairs-declaration/>

és a régióban, illetve valamennyi menekült és kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermek a befogadó közösségekben jó minőségű oktatáshoz juthassanak, egyenlő hozzáférést biztosítva a lányoknak és a fiúknak.

A **gyermekjogok előmozdítására és védelmére vonatkozó**, közelmúltban felülvizsgált **uniós iránymutatás**²² megújítja az EU kötelezettségvállalását a gyermekjogok oszthatatlanságának előmozdítására és védelmére a harmadik országokkal – köztük a származási és tranzitországokkal – folytatott kapcsolatainak során. Ezen iránymutatás segítséget nyújt az uniós intézmények személyzete és a tagállamok számára ahhoz, hogy miként tegyenek működőképessé egy olyan, a rendszerek megerősítését előtérbe helyező megközelítést, amely valamennyi gyermek jogainak védelmét biztosítja. A Tanács 2017. április 3-án elfogadott következtetéseiben²³ hangsúlyozta, hogy az Európai Unió továbbra is **tevékenyen részt fog venni azokban a folyamatokban, amelyek eredményként kidolgozásra kerül a menekültekről szóló globális megállapodás és a migrációról szóló globális megállapodás**, a menekültekről és a migránsokról szóló, 2016. szeptemberi New York-i nyilatkozat²⁴ elfogadását követően. Ezzel összefüggésben a Tanács ismételten megerősítette, hogy jogállásuktól függetlenül védelmet kell biztosítani valamennyi menekült és migráns gyermek számára, és mindenkor a gyermek – ideértve a kísérő nélküli és a szüleitől külön érkező kiskorúakat is – érdekeit kell elsősorban szem előtt tartani, teljes összhangban a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel és annak fakultatív jegyzőkönyveivel.

Kulcsintézkedések:

A Bizottság és a tagállamok törekednek az alábbiakra:

- a gyermekvédelmi rendszerek erősítését célzó fellépések előtérbe helyezése a migrációs útvonalak mentén, a valletai csúcstalálkozó politikai nyilatkozatának és cselekvési tervének, valamint a partnerségi keretnek a végrehajtásával összefüggésben, továbbá a fejlesztési együttműködés keretein belül is;
- a partnerországok támogatása a szilárd nemzeti gyermekvédelmi rendszerek és anyakönyvezési szolgálatok létrehozása, valamint a gyermekvédelemmel kapcsolatos határokon átnyúló együttműködés kialakítása terén;
- a kísérő nélküli kiskorúak védelmét célzó projektek támogatása a harmadik országokban, a migrációs útvonalak mentén, különös tekintettel a gyermekkereskedelem vagy -csempészet megelőzésére;
- a gyermekjogok előmozdítására és védelmére vonatkozó uniós iránymutatás aktív végrehajtása.

3. GYORS ÉS ÁTFOGÓ SZEMÉLYAZONOSÍTÁS ÉS VÉDELEM

A migráns gyermekeket az Európai Unióba történő érkezésüket követően **mint gyermekeket kell azonosítani és nyilvántartásba venni**, egységes adatsort alkalmazva az egész Európai Unióban (például fel kell tüntetni a következőket: a gyermek kísérő nélküli, a szüleitől külön vagy azokkal együtt érkezik, név, állampolgárság/hontalanság, életkor, nem stb.). A gyermekeket kiemelten kell kezelni valamennyi határokkal kapcsolatos eljárásban, és szakképzett személyzet által nyújtott megfelelő támogatást kell kapniuk a személyazonosítási és nyilvántartásba vételi eljárás során.

²² Uniós iránymutatás a gyermekjogok előmozdítására és védelmére vonatkozóan, 2017. március 7., 6846/17. https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/22017/guidelines-promotion-and-protection-rights-child_en.

²³ A Tanács következtetése a gyermekjogok előmozdítására és védelmére vonatkozóan, 2017. április 3., 7775/17.

²⁴ New York-i nyilatkozat a menekültekről és a migránsokról, A/71/L.1.* , 2016. szeptember 13.

Nevezetesen gyermekbarát és a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítést kell alkalmazni velük szemben az ujjnyomatvételek és a biometrikus adatok gyűjtése során. A sebezhetőséget és a sajátos védelmi szükségletet – köztük az egészségügyi szükségleteket – hatékonyabban, szisztematikusan és egyénileg kell értékelni.

A gyermekek – és különösen a kísérő nélküliek – még inkább ki vannak téve a **kizsákmányolás és a gyermekkereskedelem**²⁵ veszélyeinek. A gyermekek különösen veszélyeztetettek a gyermekkereskedők által megcélzott csoportok közül, és az Európai Unióba érkező gyermekek számának ugrásszerű emelkedésével jelentősen megnőtt a kockázata, hogy a gyermekek ilyen gyakorlatok áldozataivá válnak. Különös figyelmet kell fordítani az olyan lányok és fiúk szükségleteinek kielégítésére, akik a szexuális vagy nemi alapú erőszak bármely formájának áldozataivá válhattak. Mindazonáltal a nemzeti gyermekvédelmi rendszereken belüli áldozatkezelés és/vagy az emberkereskedelem elleni küzdelemmel kapcsolatos áldozatkezelési mechanizmusok bevezetése egyelőre nem mindenhol történt meg, vagy a végrehajtás hosszadalmas. A hontalan gyermekek – akiknek a hontalansága például a szüleik hontalan jogállására vagy az anyjuk állampolgársága szerinti ország nemzeti jogában alkalmazott nemi alapú megkülönböztetésre vezethető vissza – adott esetben nehezen azonosíthatók hontalanként, ami késleltetheti a jogállásuk meghatározását az Európai Unióban.

Ezért már a személyazonosítás és nyilvántartásba vétel korai szakaszában is jelen kell lennie egy **gyermekvédelemért felelős személynek**. Az uniós frontországok számára a többi tagállamnak szükség esetén támogatást kell biztosítani az uniós ügynökségek által kihelyezett szakértők révén. Az uniós fogadóállomásokon sürgősen érvényesíteni kell a gyermekvédelmet oly módon, hogy minden egyes uniós fogadóállomásra gyermekvédelmi tisztviselőt neveznek ki – nevezetesen egy, a gyermekvédelemért felelős személyt, aki valamennyi gyermeket érintő kérdésben a kapcsolattartó pont szerepét tölti be, függetlenül attól, hogy az érintett gyermekek nemzetközi védelmet kérelmeznek-e vagy sem.

A **családkutatásra és a családegyesítésre** irányuló határokon átnyúló eljárásokat – ideértve a származási és tranzitországokat is – gyakran nem folytatják le, illetve azok elhúzódnak vagy túl későn kezdődnek el. Ezeket az eljárásokat gördülékenyebbé kell tenni és fel kell gyorsítani valamennyi gyermek esetében, függetlenül attól, hogy az érintett gyermek nemzetközi védelmet kérelmez (és így a Dublini Rendelet²⁶ értelmében átadásra jogosult), vagy adott esetben a családegyesítésről szóló irányelv²⁷ hatálya alá esik. Emellett intézkedéseket kell tenni a szüleitől külön érkező, felnőttekkel utazó kiskorúak családi kötelekeinek megvizsgálására, mielőtt a kiskorút továbbküldik vagy a kísérő felnőttet gyámnak nevezik ki.

Az **eltűnt migráns gyermekeket** ugyanolyan jog illeti meg a védelemre, mint az eltűnt hazai gyermekeket. Az eltűnt gyermekek problémájának kezeléséhez erőteljes megelőzési és reagálási mechanizmusok létrehozása szükséges. Ami a megelőzést illeti, az Európai Unió területének bármely részén talált eltűnt gyermekeket mielőbb azonosítani kell, majd a nyilvántartásba vételüket követően át kell adni őket a gyermekvédelmi hatóságoknak.

Protokollokat és eljárásokat kell bevezetni a kísérő nélküli kiskorúak eltűnésének hatóságok felé történő **szisztematikus bejelentése és kezelése** céljából²⁸. Különösen a befogadóállomások vezetői,

²⁵ Lásd COM(2016) 267 final.

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 604/2013/EU rendelete a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról (HL L 180., 2013.6.29., 31. o.).

²⁷ A családegyesítési jogról szóló 2003/86/EK irányelv (HL L 251., 2003.10.3., 12. o.).

²⁸ Lásd például a kísérő nélküli eltűnt kiskorúakra vonatkozó svéd átfogó megközelítést (nemzeti feltérképezés/elemzés/nyomonkövetési intézkedések). <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/manniska-och>

valamint a gyermekek gondozásáért felelős más személyek kötelesek valamennyi gyermekeltűnési ügyet jelenteni a rendőrség felé. Szükség esetén az eltűnt gyermekek felkutatására fenntartott forróvonalat (a valamennyi uniós tagállamban hívható 116 000-os telefonszámon) és a gyermekrablásokkal kapcsolatos nemzeti figyelmeztető mechanizmusokat kell igénybe venni. A rendőrségnek minden, kísérő nélküli eltűnt kiskorúval kapcsolatos ügyet nyilvántartásba kell vennie, figyelmeztető jelzést kell bevinnie a Schengeni Információs Rendszerbe (SIS), majd kapcsolatba kell lépnie a nemzeti SIRENE-irodával. Ezen túlmenően a tagállamoknak fel kell kérniük az Interpol-t az eltűnt személyekre vonatkozó megfelelő körözési felhívás közzétételére²⁹, szükség esetén az Europol bevonásával. További erőfeszítéseket kell tenni az eltűnt gyermekek problémáját érintő figyelemfelkeltő tevékenység fokozására, ami magában foglalhatja a megfelelő nyilvános helyeken tartott tájékoztató kampányokat is.

A SIS közelmúltban javasolt reformja magában foglal egy olyan javaslatot is, miszerint az eltűnt gyermekekre vonatkozó, a rendszerbe bevitt figyelmeztető jelzéseket kategóriák szerint kell besorolni, jelezve – ha ismeretes – az eltűnés körülményeit, illetve azt a tényt, hogy a gyermek kísérő nélkül utazik és/vagy emberkereskedők áldozatává vált³⁰. A SIS-en belüli automatikus ujjnyomat-azonosító rendszer megvalósítása jelenleg folyik. Ennek köszönhetően lehetőség nyílik az ujjnyomat alapján való keresésekre a SIS-ben, és így megbízhatóbban azonosítani lehet majd a védelemre szoruló gyermekeket. Az ujjnyomat- és arcképmásfvétel alsó korhatárának 14 évről 6 évre való csökkentése – amint azt a felülvizsgált Eurodac-rendelet javasolja – ugyancsak megkönnyítheti az eltűnt gyermekek felkutatását³¹. Ezen túlmenően a jövőbeni határregisztrációs rendszer³² szintén segíti majd az Európában eltűnt harmadik országbeli állampolgárságú gyermekek hatékonyabb azonosítását és felkutatását.

Kulcsintézkedések:

A tagállamokat 2017-től a Bizottság és az uniós ügynökségek támogatásával a következőkre ösztönzik:

- összehasonlítható adatok gyűjtése és cseréje, az eltűnt gyermekek határokon átnyúló felkutatásának és a családi kötelek vizsgálatának megkönnyítése érdekében;
- gyermekbarát és a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítés alkalmazása az ujjnyomattétel és a biometrikus adatok gyűjtése során;
- annak biztosítása, hogy a gyermekvédelmi felelős már a személyazonosítási és nyilvántartásba vételi eljárás korai szakaszában jelen legyen, és minden egyes uniós fogadóállomásra gyermekvédelmi tisztviselőt nevezzenek ki;
- a kísérő nélküli kiskorúak eltűnésének hatóságok felé történő szisztematikus bejelentése és kezelése céljából szükséges protokollok és eljárások bevezetése.

4. MEGFELELŐ BEFOGADÁSI FELTÉTELEK BIZTOSÍTÁSA AZ EURÓPAI UNIÓBAN

A migráns **gyermekeknek biztosított befogadási feltételek** nem csupán a biztonságos és megfelelő szállásra terjednek ki, hanem a gyermekek mindenek felett álló érdekének és jóllétének

samhalle/manskliga-rattigheter/ensamkommande-barn-som-forsvinner/Sidor/mapping-analysis-follow-up-on-missing-unaccompanied-minors-in-sweden.aspx.

²⁹ Megfelelő figyelmet fordítva azon biztosítékokra, amelyek révén elkerülhető, hogy a nemzetközi védelmet kérelmezők vagy családtagjaik harmadik országokból származó szereplők részéről súlyos sérelem veszélyének legyenek kitéve.

³⁰ COM(2016) 883 final.

³¹ COM(2016) 272 final.

³² COM(2016) 194 final.

biztosításához szükséges támogató szolgáltatásokra is, ideértve például a független képviselőt, valamint az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a pszichoszociális támogatáshoz, a szabadidős tevékenységekhez való hozzáférést és a beilleszkedéssel kapcsolatos intézkedéseket.

A befogadó intézmények nem mindig alkalmazkodnak a gyermekek szükségleteihez, a személyzet pedig gyakran nem rendelkezik megfelelő képzettséggel vagy képesítéssel a gyermekekkel való munkavégzésre. Még nem minden befogadó intézményben történt meg a megfelelő gyermekvédelmi és biztonsági intézkedések bevezetése. Az egyéni szükségletek felmérése adott esetben nem megfelelő vagy arra nem is kerül sor, és ezáltal nem lehet olyan személyre szabott válaszlépéseket végrehajtani, amelyek az egyes gyermekek szükségleteit figyelembe veszik. Jóllehet a családon alapuló gondozás / nevelőszülőknél való elhelyezés a kísérő nélküli kiskorúak esetében egyre jobban elterjedt, valamint sikeresnek és költséghatékonyak bizonyult, az ebben rejlő lehetőségeket még mindig nem sikerült teljes mértékben kiaknázni. A traumatizált gyermekek és családok pszichológiai támogatására van szükség, a szexuális vagy nemi alapú erőszakot elszenvedett lányok és fiúk számára pedig speciális szolgáltatásokat kell nyújtani, a szexuális és reprodukív egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés előmozdításával. A közösségben élő gyermekek akadályokba ütközhetnek az egészségügyi ellátáshoz és oktatáshoz való hozzáférés terén. A gyermekek számára nem mindig biztosított az oktatáshoz való korai hozzáférés, jóllehet a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény értelmében ez emberi jogoknak számít és alapvető fontosságú a jövőjük és jóllétük biztosításához.

E kihívások kezelése érdekében a Bizottság továbbra is elsőbbséget biztosít az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli oktatáshoz való biztonságos hozzáférésnek, lecsökkentve azt az időszakot, ameddig a gyermek a tanulmányait megszakítja³³. Minden lehetséges intézkedést meg kell tenni a megfelelő és biztonságos befogadási feltételek rendelkezésre állásának és hozzáférhetőségének biztosítása érdekében. A megfelelő lehetőségek közé tartozik – különösen a kísérő nélküli kiskorúak esetében – a felnőtt rokonoknál vagy nevelőszülőknél, a gyermekek szükségleteinek figyelembevételével kialakított közösségi szállásokon vagy egyéb alkalmas szálláshelyeken – így például a gyermekvédelmi célok szem előtt tartásával kialakított szigorúan felügyelt nyitott befogadóállomásokon vagy idősebb gyermekek esetében kisebb önálló lakrészekben – történő elhelyezés³⁴. A vonatkozó normát az Egyesült Nemzeteknek a gyermekek alternatív gondozásáról szóló iránymutatása³⁵ képezi.

Egyes esetekben a gyermekek zárt létesítményekben kaptak elhelyezést a megfelelő alternatív befogadó intézmények hiánya miatt. Tekintettel az **örizet** gyermekekre gyakorolt **negatív hatására**, az uniós joggal összhangban az őrizet kizárólag kivételes körülmények között alkalmazható, amikor az feltétlenül szükséges, csakis végső eszközként, a lehető legrövidebb időtartamra, és sohasem büntetés-végrehajtási intézményben.

Továbbá amennyiben az őrizet indokolt, mindent meg kell tenni annak biztosítása érdekében, hogy az őrizet helyett egy sor alternatív életképes megoldás álljon rendelkezésre és legyen hozzáférhető a migráns gyermekek számára³⁶, köztük az uniós alapok által nyújtott támogatáson keresztül is. Az őrizet alternatíváinak előmozdítása lesz a 11. gyermekjogi fórum fő témája (2017 novemberében).

³³ Különösen a Szükséghelyzeti Támogatási Eszköz révén. http://ec.europa.eu/echo/what-we-do/humanitarian-aid/emergency-support-within-eu_en.

³⁴ A nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló 2013/33/EU irányelv (átdolgozás) 24. cikkében foglaltak szerint (HL L 180., 2013.6.29., 96. o.).

³⁵ <http://www.refworld.org/docid/4c3acd162.html>.

³⁶ Lásd a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló 2013/33/EU irányelv (átdolgozás) 11. cikkét (HL L 180., 2013.6.29., 96. o.), továbbá háttér-információként az UNHCR őrizetre vonatkozó szabványait, valamint „Az őrizet alternatívái” szakaszban a 84–88. pontot. http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=42359.

Egy nemzeti szintű **hatékony ellenőrzési rendszer** kialakítása szintén hozzájárulhat a befogadóállomások megfelelő működéséhez annak biztosítása révén, hogy az üzleti érdekek (a profitorientált állomások esetében) nem élveznek elsőbbséget a gyermekvédelemmel szemben. Az EASO a tagállamok támogatása érdekében 2017-ben konkrét iránymutatást fog kidolgozni a kísérő nélküli kiskorúak befogadásának anyagi feltételeire vonatkozó működési normákról és mutatókról, a valamennyi menedékkérő esetében alkalmazandó befogadási feltételeket tartalmazó, tavaly kidolgozott iránymutatást kiegészítve.

Kulcsintézkedések:

A tagállamokat 2017-től a Bizottság és az uniós ügynökségek támogatásával a következőkre ösztönzik:

- annak biztosítása, hogy az érkezéskor felmérjék a gyermekek nemnek és életkornak megfelelő egyéni sebezhetőségét és szükségleteit, és az eredményt figyelembe vegyék a későbbi eljárások során;
- annak biztosítása, hogy valamennyi gyermek kellő időben hozzáférjen az egészségügyi ellátáshoz (ideértve a megelőző egészségügyi ellátást) és pszichoszociális támogatáshoz, valamint az inkluzív iskolarendszerű oktatáshoz, a gyermek és/vagy szülei jogállásától függetlenül;
- annak biztosítása, hogy egy sor alternatív gondozási lehetőség álljon a kísérő nélküli kiskorúak rendelkezésére, ideértve a családon alapuló gondozást / nevelőszülőknél való elhelyezést is;
- a gyermekvédelmi szakpolitika érvényesülése – ideértve egy, a gyermekvédelemért felelős személy kinevezését – valamennyi olyan befogadó intézményben, ahol gyermekek találhatóak;
- annak biztosítása és figyelemmel kísérése, hogy az őrizet helyett egy sor alternatív életképes megoldás álljon rendelkezésre és legyen hozzáférhető a migráns gyermekek számára;
- annak biztosítása, hogy megfelelő és hatékony ellenőrzési rendszer álljon rendelkezésre a migráns gyermekek befogadása tekintetében;
- a kísérő nélküli kiskorúak befogadásának anyagi feltételeire vonatkozó működési normákról és mutatókról szóló, hamarosan közzeendő EASO-iránymutatás teljes körű kihasználása.

5. A JOGÁLLÁS MEGÁLLAPÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁSOKHOZ VALÓ GYORS ÉS HATÉKONY HOZZÁFÉRÉS, VALAMINT ELJÁRÁSI BIZTOSÍTÉKOK BEVEZETÉSE

Megfelelő biztosítékokat kell alkalmazni az Európai Unió területén tartózkodó valamennyi gyermek esetében a menekültügyi és visszatérési eljárás minden szakaszában. Jelenleg számos kulcsfontosságú védelmi intézkedést meg kell erősíteni, különösen az információhoz, a törvényes képviselőhöz és a gyámsághoz való hozzáféréssel, a meghallgatáshoz való joggal, a hatékony jogorvoslathoz való joggal, valamint a multidiszciplináris és a jogokkal összeegyeztethető életkor-meghatározással összefüggésben.

A gyámok kulcsszerepet töltenek be a jogokhoz való hozzáférés biztosítása és valamennyi kísérő nélküli kiskorú – köztük a menedékjogot nem kérő kiskorúak – érdekeinek védelme területén. Már szereplőkkel együttműködve segíthetnek a gyermekkel kiépítendő bizalmi kapcsolat kialakításában és a gyermek jóllétének biztosításában, valamint segítséget nyújthatnak az integráció során is. A gyámok hozzájárulhatnak annak megelőzéséhez is, hogy a gyermekek eltűnjenek vagy emberkereskedelem áldozatává váljanak. Egyes tagállamok gyámsági rendszerének működésében jelenleg komoly hiányosságok fedezhetők fel, különösen a megfelelően képzett gyámok száma és kijelölésük gyorsasága tekintetében. Szükség esetén meg kell erősíteni a gyámügyi intézményeket. Megfelelő számú gyámot kell foglalkoztatni, fel kell gyorsítani kijelölésüket és hatékonyabb

eszközöket kell biztosítani számukra a feladataik elvégzéséhez. Égető szükség van arra is, hogy a gyámok és a tagállami gyámügyi intézmények bevált gyakorlatokat és iránymutatásokat dolgozzanak ki és ezeket megosszák egymás között. Ezzel a szándékkal jön létre 2017-ben az európai gyámsági hálózat.

A **közös európai menekültügyi rendszer** reformjára vonatkozó 2016-os bizottsági javaslatok³⁷ elismerik, hogy a kísérő nélküli kiskorúak mellé rendelt gyámok alapvető szerepet töltenek be, és törekednek a kifejezetten gyermekek esetében alkalmazandó biztosítékok megerősítésére. A menekültügyi eljárásokról szóló rendeletre irányuló javaslat³⁸ célja a tagállami gyámsági rendszerek megerősítése, a Dublini Rendelet³⁹ pedig annak gyors megállapítását hivatott biztosítani, hogy melyik tagállam felelős a gyermek nemzetközi védelem iránti kérelmének elbírálásáért.

Az életkor meghatározására szolgáló módszerek és eljárások jelentősen eltérnek a különböző tagállamokban, és nem minden esetben felelnek meg az EASO ajánlásainak és az alakulóban lévő gyakorlatnak. Előfordul például, hogy feleslegesen végeznek életkor-meghatározást, esetenként invazív módszereket alkalmaznak, a gyámokat sokszor csak az életkor-meghatározási eljárás után jelölik ki, és az életkorral kapcsolatos viták néha a gyermekek letartóztatásához vezetnek. Bizonyos esetekben a gyermekektől elvárják, hogy ők maguk fizessenek a vitás életkor-meghatározás kétségbe vonásáért. Amennyiben kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy egy személy betöltötte-e a 18. életévét, akkor megbízható, multidiszciplináris és az életkor-meghatározáshoz kapcsolódó, uniós jog szerinti jogi biztosítékoknak teljes mértékben megfelelő életkor-meghatározási eljárásokat kell alkalmazni. Az uniós jog értelmében az érintett gyermeknek kell tekinteni és „a kétség esetén a javára” elv szerint kell dönteni.⁴⁰ Az EASO 2017-ben aktualizálni fogja életkor-meghatározásra vonatkozó iránymutatását.

Mint már említettük, **a családfelkutatásra, a családegyesítésre, illetve a család egységének fenntartására irányuló eljárások** gyakran elhúzódnak vagy késve kezdődnek meg. Ezeket az eljárásokat a gyermek jogállásától függetlenül végre kell hajtani, bevonva a gyermekvédelemért felelős személyt vagy – ha már kinevezték – a gyermek gyámját. A menedékkérők esetében a Dublini Rendelet családi egységre vonatkozó rendelkezései alapján történő átadásokat a lehetségesnél ritkábban alkalmazzák és a végrehajtás néha hónapokig húzódik. A családegyesítési eljárások felgyorsítása érdekében közös erőfeszítésekre van szükség, és elsőbbséget kell adni a kísérő nélküli és szüleiktől külön érkező kiskorúaknak. Gyermekek uniós tagállamok közötti áthelyezése esetén az egyes tagállamokban a gyermekek jóllétéért felelős hatóságoknak szorosan együtt kell működniük, függetlenül attól, hogy az áthelyezésre a Dublini Rendelet értelmében vagy más módon kerül-e sor. A tagállamoknak maradéktalanul ki kell aknázniuk a meglévő együttműködési csatornák nyújtotta lehetőségeket, többek között a Brüsszel IIa. rendelet⁴¹ értelmében létrehozott központi hatóságokon keresztül.

A gyermekeket érintő menedékjogi vagy egyéb eljárások néha jelentős késedelemmel zajlanak. A gyermekek jogállásának megállapítására irányuló eljárásoknak (a „sürgősségi elv” alapján)

³⁷ Lásd: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1620_hu.htm és http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2433_hu.htm.

³⁸ COM (2016)467 final.

³⁹ COM (2016)270 final.

⁴⁰ A menedékjogot kérő migráns gyerekekre vonatkozóan erről a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló 2013/32/EU irányelv rendelkezik, HL L 180., 2013.6.29., 60. o. Lásd még az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről szóló 2011/36/EU irányelv 13. cikkének (2) bekezdését, HL L 101., 2011.4.15., 1. o.

⁴¹ A Tanács 2201/2003/EK rendelete (2003. november 27.) a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, HL L 338., 2003.12.23., 1. o.

elsőbbséget kell biztosítani az Európa Tanács gyermekbarát igazságszolgáltatásról szóló iránymutatásával⁴² összhangban.

A menedékkérők Olaszországból és Görögországból való áthelyezésének rendszerét úgy alakították ki, hogy az e tagállamokra nehezedő nyomás enyhítésén túl a menedékjogi eljárásokhoz való gyors hozzáférést is biztosítsa az áthelyezett személyek számára. **Az áthelyezésről szóló tanácsi határozatok**⁴³ értelmében a tagállamoknak elsőbbséget kell adniuk a veszélyeztetett személyek áthelyezésének, ideértve a kísérő nélküli kiskorúakat és más, különösen kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermekeket. 2016 decemberében az Európai Tanács felszólította a tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket az áthelyezések felgyorsítása érdekében, különösen a kísérő nélküli kiskorúak esetében⁴⁴. A Bizottság folyamatos ösztönzése ellenére 2017. április 2-ig csupán 341 kísérő nélküli és szüleitől külön érkező kiskorút helyeztek át Görögországból. Olaszországból csupán egy szüleitől külön érkező kiskorút helyeztek át, mivel a hatóságok még nem dolgozták ki a kísérő nélküli kiskorúak áthelyezésének célzott eljárását⁴⁵. Elengedhetetlen, hogy a tagállamok teljesítsék vállalásaikat különösen a kísérő nélküli és szüleiktől külön érkező kiskorúak tekintetében.

Kulcsintézkedések:

A Bizottság és az uniós ügynökségek 2017-ben elvégzik az alábbiakat:

- egy európai gyámügyi hálózat létrehozása, amely a Gyámügyi Intézmények Európai Hálózatával együttműködve bevált gyakorlatok és iránymutatások kidolgozásával és megosztásával foglalkozik,
- az EASO részéről az életkor-meghatározásra vonatkozó iránymutatás aktualizálása.

A tagállamokat a Bizottság és az uniós ügynökségek támogatásával az alábbiakra ösztönzik:

- a gyámügyi hatóságok/intézmények megerősítése, annak érdekében, hogy valamennyi kísérő nélküli kiskorú mellé gyorsan gyámot rendeljenek,
- megbízható, multidiszciplináris és nem invazív eljárások bevezetése az életkor meghatározására,
- az Unión belüli és azon kívüli gyors és hatékony családfelkutatás biztosítása a határokon átnyúló együttműködés meglévő csatornáinak teljes mértékű kihasználása révén,
- a gyermekeket érintő ügyek (például a menedékjog iránti kérelmek) elsőbbségi elbírálása, összhangban a sürgősségi elvvel,
- a kísérő nélküli kiskorúak Olaszországból és Görögországból történő áthelyezésének prioritásként való kezelése.

6. TARTÓS MEGOLDÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A tartós megoldások kulcsfontosságúak ahhoz, hogy hosszú távú rendet és stabilitást lehessen biztosítani valamennyi gyermek számára. A tartós megoldások azonosítása során meg kell vizsgálni minden lehetőséget, így például az integrációt egy tagállamban, a származási országba való

⁴² A menekültügyi eljárásokról szóló irányelv 31. cikke (7) bekezdésének b) pontjával és az Európa Tanács gyermekbarát igazságszolgáltatásról szóló iránymutatásának 50. pontjával összhangban: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016804b2cf3.

⁴³ A Tanács (EU) 2015/1523 határozata (2015. szeptember 14.) a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések megállapításáról és a Tanács (EU) 2015/1601 határozata (2015. szeptember 22.) a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések megállapításáról.

⁴⁴ http://www.consilium.europa.eu/hu/meetings/european-council/2016/12/20161215-euco-conclusions-final_pdf/.

⁴⁵ COM(2017)212 final.

visszatérést, az áthelyezést vagy a család egyesítést egy harmadik országban. Minden esetben alapos körtekintéssel **meg kell állapítani a gyermek mindenképp felett álló érdekét**⁴⁶.

Egyértelmű szabályokat kell meghatározni azon gyermekek jogállására vonatkozóan, akik nem kapnak menedéjogot, de nem is kötelezik őket a származási országukba való visszatérésre⁴⁷. A tagállamoknak olyan eljárásokat és folyamatokat kell kidolgozniuk, amelyek segítségével személyre szabottan azonosíthatók a tartós megoldások, valamint világosan meg kell határozniuk az értékelésben részt vevő személyek szerepét és kötelelességeit annak érdekében, hogy a gyermekek jogállása ne legyen huzamosabb ideig bizonytalan. A tartós megoldás azonosításáig **az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a pszichoszociális támogatáshoz** való hozzáférést is biztosítani kell a gyermekek számára. Végezetül a tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy a származási országukba vissza nem térő gyermekek számára biztosítsák a jogállás meghatározására irányuló eljárások rendelkezésre állását és rendezzék a tartózkodással kapcsolatos jogállásukat, különösen azon gyermekek esetében, akik egy bizonyos ideje már az országban tartózkodnak.

A gyermekek **korai integrációja** fejlődésük felnőttkorig tartó támogatásának elengedhetetlen eleme. Ez egy társadalmi befektetés és egy olyan alapvető fontosságú tényező, amely hozzájárul a társadalmi kohézió biztosításához egész Európában. A gyermekek lehető legkorábbi, általános és személyre szabott intézkedések révén történő integrációja az esetleges bűncselekmények és a radikalizálódásnak való kitettség kockázatának minimalizálása szempontjából is fontos⁴⁸. A radikalizálódástudatossági hálózat (RAN) megvizsgálja a rendelkezésre álló gyakorlatokat és megközelítéseket azzal kapcsolatban, hogy miként lehet támogatni és védelmezni azokat a gyermekeket, akiket esetleg trauma ért és fogékonyak lehetnek a radikális eszmékre⁴⁹. Ennek részét képezi a sokszínűséggel kapcsolatos pozitív megközelítés népszerűsítése éppúgy, mint a migráns gyermekekkel szembeni rasszizmus, idegengyűlölet és különösen a gyűlöletbeszéd elleni küzdelem.

Mivel a nemrégiben érkezett gyermekek esetleg még nem tudtak szert tenni a teljes és aktív társadalmi integrációhoz, különösen pedig a továbbtanuláshoz vagy a munkaerőpiacon való érvényesüléshez szükséges készségekre és kompetenciákra, ebben az átmeneti szakaszban iránymutatást és támogatást kell nyújtani nekik, valamint biztosítani kell számukra az oktatásban és képzésben való további részvétel lehetőségét. Ezenfelül – az állami gondozott, uniós állampolgár gyermekek esetéhez hasonlóan – olyan mechanizmusokra és eljárásokra van szükség, amelyek segítik az állami gondozott migráns gyermekeket a felnőtté válás/a gondozási intézmény elhagyása során.

A bevált gyakorlatok megosztásának segítése⁵⁰, valamint a minden migráns gyermek – köztük a kísérő nélküli kiskorúak – számára elérhető kísérleti projektek pénzügyi támogatása révén a

⁴⁶ A tartós megoldásokra vonatkozó uniós rendelkezések áttekintéséért lásd a következő dokumentum 59. oldalát: http://www.connectproject.eu/PDF/CONNECT-EU_Reference.pdf.

⁴⁷ A visszatérésről szóló, 2017. március 7-i ajánlás (13) bekezdésével összhangban (COM(2017) 1600 final).

⁴⁸ A 2016. november 3-i tanácsi következtetésekkel (13611/16) és a COM(2016) 379 final dokumentummal összhangban. Lásd még a „Preventing the radicalisation of children by fighting the root causes” („A gyermekek radikalizálódásának megelőzése a kiváltó okok elleni küzdelem révén”) című, 2016. március 15-i európa tanácsi jelentést, valamint az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2103/2016 számú határozatát.

⁴⁹ Lásd a RAN által 2016 novemberében kiadott „Child returnees from conflict zones” („Konfliktusövezetekből származó, visszatérésre kötelezett gyermekek”) című vitaindító dokumentumot, amely ismerteti a veszélyeztetett gyermekkel való munkára jellemző kihívásokat: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/issue_paper_child_returnees_from_conflict_zones_112016_en.pdf; lásd még a RAN 2017. júniusi, a visszatérésre kötelezett személyekről szóló konferenciáján bemutatandó kézikönyvet, amely ismerteti a visszatérésre kötelezett személyek válaszait, és tartalmaz egy kifejezetten gyermekekről szóló fejezetet is.

⁵⁰ Lásd az integrációról szóló uniós honlapot: <https://ec.europa.eu/migrant-integration/search?search=child+good+practices>.

Bizottság előmozdítja a tagállamok e területen folytatott együttműködését. A kísérő nélküli kiskorúak integrációja a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (AMIF) 2014–2020 közötti időszakra megfogalmazott prioritásai között szerepel. Összhangban a harmadik országbeli állampolgárok integrációjáról szóló cselekvési tervvel⁵¹ és a 2016. decemberi tanácsi következtetésekkel⁵², kulcsfontosságú lépésként eddig közzétettek olyan pályázati felhívásokat, amelyek több szakpolitikai területet fognak át és kiemelt fontosságot tulajdonítanak az integrációnak.

A tagállamok integrációs politikája tükrözi eltérő gazdasági és társadalmi háttérüket és körülményeiket. Az **inkluzív, iskolarendszerű oktatáshoz** – így a kisgyermekkorú neveléshez és gondozáshoz – **való korai és hatékony hozzáférés** a gyermekek integrációjának egyik legfontosabb és leghatásosabb eszköze, amely elősegíti a magasabb szintű nyelvtudást, a társadalmi kohéziót és a kölcsönös megértést. Az integráció szempontjából kulcsfontosságú az, hogy képzés keretében felkészítsék a tanárokat a különböző háttérű gyermekekkel való foglalkozásra. A szocializáció egyéb vetületeire is figyelmet kell fordítani, többek között a szabadidős tevékenységeken és a sporton keresztül. Valamennyi gyermek számára biztosítani kell az oktatáshoz való hatékony hozzáférést, valamint az ehhez szükséges bármely intézkedés (például nyelvtanfolyamok) elérhetőségét, még a valamely harmadik országba való visszatérésre kötelezett gyermekek esetében is. Mivel az utóbbi időben felmerült a migráns gyermekek szegregált oktatásának kockázata⁵³, az inkluzív és megkülönböztetésmentes oktatáshoz való hozzáférés alapvető fontosságú ahhoz, hogy a gyermekek az élet egyéb területein is integrálódjanak. **Az egészségügyi ellátás kellő időben való igénybevételének lehetősége és a megfelelő életszínvonal** kulcsfontosságú a gyermekek fogadó államban való integrációjához. Kiemelkedően fontos az életkörülmények javítása, valamint a gyermekszegénység kezelését és az egészségügyi ellátás (így a mentális egészségügyi ellátás) biztosítását célzó intézkedések bevezetése⁵⁴.

A tagállamoknak továbbá gyakrabban kellene alkalmazniuk az **áttelepítést és az Unióba való bejutás egyéb legális lehetőségeit a gyermekek** – köztük a családban lévő gyermekek – **esetében**, különös figyelmet szentelve a leginkább kiszolgáltatott helyzetben lévőknek. A kísérő nélküli vagy szüleiktől külön érkező kiskorúak és a családok jogosultak lehetnek szükséghelyzeti áttelepítésre a tagállamok nemzeti áttelepítési programjai vagy az áttelepítésről szóló, 2015. július 20-i következtetések⁵⁵ és a 2016. március 18-i EU–Törökország nyilatkozat értelmében létrehozott, folyamatban lévő európai letelepítési programok keretében. A Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapról szóló rendelet⁵⁶ értelmében a kísérő nélküli vagy szüleiktől külön érkező kiskorúak áttelepítését az uniós áttelepítési program keretében nyújtott pénzügyi ösztönzőkkel is segítik. 2016. július 13-án a Bizottság rendeletjavaslatot fogadott el az uniós áttelepítési keret létrehozásáról, amelynek értelmében a veszélyeztetett gyermekek és serdülők kiszolgáltatott személynek minősülnek és jogosulttá válnak az áttelepítésre⁵⁷.

Ha a gyermek mindenek felett álló érdeke azt diktálja, akkor gondoskodni kell arról, hogy **visszatérjen** származási országába, vagy egy harmadik országban egyesüljön családjával. A gyermekek származási országba való visszatérésére vonatkozó határozatoknak összhangban kell

⁵¹ COM(2016) 377 final.

⁵² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15312-2016-INIT/hu/pdf>.

⁵³ Lásd az Alapjogi Ügynökség „Together in the EU: Promoting the participation of migrants and their descendants” („Együtt az EU-ban: a migránsok és leszármazottaik társadalmi életben való részvételének támogatása”) című jelentését. <http://fra.europa.eu/en/publication/2017/migrant-participation>.

⁵⁴ A migráns gyermekeket nagymértékben fenyegeti a szegénység veszélye, és a „Beruházások a gyermekek érdekében: a hátrányos helyzetből való kitörés” című bizottsági ajánlásban ismertetett integrált megközelítés új fókuszpontot biztosít az integráció témakörében. HL L 59., 2013.3.2., 5. o.

⁵⁵ 11130/15.

⁵⁶ 516/2014/EU rendelet a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap létrehozásáról, HL L 150., 2014.5.20., 168. o.

⁵⁷ COM(2016) 468 final.

lenniük a visszaküldés tilalmának elvével és a gyermek mindenk felett álló érdekével, egyedi értékelésen kell alapulniuk, valamint a gyermek védelemhez és megkülönböztetésmentességhez való jogát tiszteletben tartó, tisztességes és hatékony eljárás során kell megszületniük. Kiemelt fontosságot kell tulajdonítani a származási országokkal való jobb együttműködésnek, többek között a családfelkutatás és a reintegráció feltételeinek javítása révén. A visszatérésrel kapcsolatos feladatokról szóló kézikönyv⁵⁸, valamint a 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtása során a visszatérések hatékonyságának javításáról szóló, 2017. március 7-i bizottsági ajánlás⁵⁹ konkrét iránymutatásokat tartalmaz a gyermek mindenk felett álló érdeke tekintetében. Fontos annak biztosítása, hogy a visszatérésre kötelezett gyermekek (re)integrációját késedelem nélkül megfelelő intézkedésekkel lehessen segíteni, indulásuk előtt és a származási országba vagy egy másik harmadik országba való megérkezésük után egyaránt.

Kulcsintézkedések:

A Bizottság 2017-ben elvégzi az alábbiakat:

- a gyermekek integrációjának elősegítése a rendelkezésre álló finanszírozás, valamint a közszolgáltatásokhoz és a célzott programokhoz való megkülönböztetésmentes hozzáférést szolgáló bevált gyakorlatok megosztása révén.

A tagállamokat az alábbiakra ösztönzik:

- annak biztosítása, hogy a gyermek a megérkezését követő rövid időn belül megkülönböztetés nélkül hozzáférjen az inkluzív, iskolarendszerű oktatáshoz – így a kisgyermekkorú neveléshez és gondozáshoz –, valamint célzott programok kidolgozása és megvalósítása ennek támogatása érdekében,
- annak biztosítása, hogy minden gyermek kellő időben igénybe vehesse az egészségügyi ellátást és más alapvető közszolgáltatásokat,
- támogatásnyújtás annak érdekében, hogy a felnőtté válás (vagy a gondozási intézmény elhagyásának) küszöbén álló gyermekek hozzáférhessenek a szükséges oktatáshoz és képzéshez,
- a társadalmi befogadás elősegítése valamennyi integrációs szakpolitika keretében, például azáltal, hogy kiemelt figyelmet szentelnek a vegyes, nem szegregált lakóövezetek és az inkluzív oktatás kérdésének.
- a nemzetközi védelemre szoruló gyermekek esetében az Európába való áttelepítés gyakoribb alkalmazása,
- a családfelkutatást és a reintegrációt célzó megfelelő intézkedések meglétének biztosítása a származási országukba való visszatérésre kötelezett gyermekek szükségleteinek kielégítése érdekében.

7. TÖBB TERÜLETET ÉRINTŐ FELLÉPÉSEK: A GYERMEK MINDENK FELETT ÁLLÓ ÉRDEKÉNEK TISZTELETBEN TARTÁSA ÉS GARANTÁLÁSA, AZ ADATOK, A KUTATÁSOK, A KÉPZÉSEK ÉS FINANSZÍROZÁSI FORRÁSOK HATÉKONYABB KIHASZNÁLÁSA

A gyermekeket érintő valamennyi fellépéssel vagy döntéssel összefüggésben értékelni kell és elsődlegesen figyelembe kell venni **a gyermek mindenk felett álló érdekét**.⁶⁰ Jelenleg azonban a

⁵⁸ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/return_handbook_hu.pdf.

⁵⁹ C(2017) 1600 final.

⁶⁰ [Az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának 14. számú általános észrevétele; http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC.C.GC.14.ENG.pdf](http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC.C.GC.14.ENG.pdf); A gyermek mindenk felett álló

legtöbb tagállam jogszabályai nem határozzák meg az azonosítás és a végrehajtás eljárásait sem e követelmény tekintetében, sem pedig a kísérő nélküli kiskorúak esetében alkalmazandó egyéni és multidiszciplináris értékelésen alapuló tartós megoldások vonatkozásában. A nemzeti jogszabályok ráadásul a gyám szerepét sem mindig határozzák meg egyértelműen. Fontos, hogy az Európai Unió további, nemzetközi normákon alapuló iránymutatással szolgáljon ebben a témakörben. A gyermek számára legmegfelelőbb tartós megoldás azonosítása keretében megbízhatóan meg kell határozni a gyermek mindenek felett álló érdekét, és az erre vonatkozó eljárásrendnek a szokásosnál több eljárási biztosítékot kell magában foglalnia, tekintettel arra, hogy a döntés igen jelentős mértékben befolyásolja a gyermek jövőjét⁶¹.

A célzott kutatás szintén hasznos lehet. Az EU „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogramja kutatást fog végezni arra vonatkozóan, hogy miként lehet elősegíteni a migráns gyermekek integrációját az Unió oktatási rendszereibe.

A gyermekeket – koruknak és a körülményeknek megfelelő módon – **tájékoztatni kell** jogaikról, az eljárásokról és a védelmüket szolgáló elérhető szolgáltatásokról. További lépéseket kell tenni a hiányosságok orvoslása és a gyermekek szükségleteinek kielégítését segítő különféle információs módszerek alkalmazása érdekében, és ebben a tekintetben a kulturális közvetítők és a tolmácsok szerepvállalása előnyösnek bizonyult.

Az Európai Unió megerősítette a tagállamoknak a képzés, az adatgyűjtés, a finanszírozás és a bevált gyakorlatok megosztása terén nyújtott **operatív támogatást**. A jövőben is erőfeszítéseket fog tenni az e közleményben felvázolt valamennyi fellépés végrehajtása érdekében.

A gyermekekkel vagy a gyermekek érdekében dolgozó személyek (például a határőrök, a befogadóállomások munkatársai és a gyámok) nem mindig részesültek **megfelelő gyermekvédelmi és gyermekjogi képzésben**, és a gyermek nemének, korának és a körülményeknek megfelelő kommunikációról sem mindig rendelkeznek megfelelő ismeretekkel. Prioritásként kell kezelni a képzésekhez szükséges források biztosítását. 2017-ben a releváns uniós ügynökségek fokozottabb támogatást fognak nyújtani a migráns gyermekek védelméről szóló kiterjedtebb képzésekhez.

A migráns gyermekekről rendelkezésre álló adatok még mindig nem kellően rendszerezettek, nem mindig áll rendelkezésre kor vagy nem szerinti bontásuk és nem is mindig összehasonlíthatóak, ami miatt a gyermekek és szükségleteik „láthatatlanok”. Ezenkívül az eltűnt vagy a befogadó-, illetve gondozólétesítményekből megszökött (kísérő nélküli) kiskorúak pontos száma sem ismert⁶². Csak a menedékjogot kérelmező gyermekek számára vonatkozóan végeznek koordinált adatgyűjtést. Összhangban a menekültekről és a migránsokról szóló, 2016. szeptember-19-i New York-i nyilatkozattal⁶³, részletesebb adatokra van szükség valamennyi migráns gyermekről a szakpolitikák

érdekről szóló UNHCR-iránymutatás V. szakaszában szereplő eljárási biztosítékok Épségben és biztonságban, 2014: <http://www.refworld.org/docid/5423da264.html>; A gyermek mindenek felett álló érdekének meghatározására vonatkozó 2012-es iránymutatás (<http://www.unhcr.org/4566b16b2.pdf>) és az UNHCR International Rescue Committee (Nemzetközi Menekültügyi Tanács) kézikönyve (<http://www.refworld.org/pdfid/4e4a57d02.pdf>).

⁶¹ A Dublin III. rendelet 6. cikkének (1) bekezdése, az Eurodac-rendelet (35) preambulumbekkezdése, a menekültügyi eljárásokról szóló átdolgozott irányelv (33) preambulumbekkezdése, az átdolgozott kvalifikációs irányelv (18) preambulumbekkezdése, a befogadási feltételekről szóló irányelv (9) preambulumbekkezdése és 23. cikkének (2) bekezdése.

⁶² A Bizottság 2013-ban készült, „Missing children in the European Union: Mapping, data collection and statistics provided data on the numbers of missing unaccompanied children in 12 Member States” („Eltűnt gyermekek az Európai Unióban: Feltérképezés, adatgyűjtés és statisztika útján beszerzett adatok az eltűnt, kísérő nélküli gyermekek számáról 12 tagállamban”) című tanulmánya. http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/missing_children_study_2013_en.pdf.

⁶³ <https://refugeemigrants.un.org/declaration> -- II. szakasz: A menekültekre és a migránsokra egyaránt alkalmazandó kötelezettségvállalások, 40. pont.

kidolgozóinak tájékoztatása érdekében, valamint azért, hogy célzottabbak legyenek a támogatási szolgáltatások és jobban lehessen tervezni a rendkívüli esetekkel is⁶⁴. E célból a Bizottság migrációval és népességpolitikával foglalkozó tudásközpontja adattárat fog összeállítani a migráns gyermekekkel kapcsolatos adatokból⁶⁵. Többek között a migrációra vonatkozó statisztikákról szóló rendelet⁶⁶ és a 2011-es iránymutatás⁶⁷ alapján a Bizottság még 2017 vége előtt konzultációt fog indítani a migráns gyermekekkel kapcsolatos uniós szintű adatgyűjtés esetleges javításának lehetőségeiről az ilyen adatok kiterjedtségének, rendelkezésre állásának és rendezettségének javítása céljából.

Az **EU-finanszírozás** hozzájárul a migráns gyermekek védelméhez és támogatja az **integrált gyermekvédelmi rendszereket**. Mindazonáltal amiatt, hogy az összes beáramló migráns között egyre nagyobb arányban érkeznek gyermekek, a jelenség léptékének megfelelő mértékben előtérbe kell helyezni a gyermekek szükségleteit a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap és a Belső Biztonsági Alap égisze alatt megvalósuló tagállami nemzeti programokban. A védelem általánosan érvényesül a Szükséghelyzeti Támogatási Eszköz által támogatott valamennyi szükséghelyzeti beavatkozás során. A fogadás, az integráció, az oktatás és képzés, valamint az eljárási biztosítékokhoz való hozzáférés támogatása érdekében jobban ki kell használni más uniós alapok, többek között az Európai strukturális és beruházási alapok – így az Európai Szociális Alap és az Európai Regionális Fejlesztési Alap –, valamint a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap, a foglalkoztatás és a szociális innováció európai uniós programja és a Jogok, egyenlőség és polgárság program nyújtotta lehetőségeket⁶⁹. Ugyanakkor fontos annak biztosítása, hogy a szükséges EU-finanszírozás feltételei között szerepeljenek gyermekvédelmi követelmények annak érdekében, hogy a gyermekekkel közvetlen kapcsolatban álló szervezetek biztosan ellenőrzött és képzett alkalmazottakkal működjenek, és jelentéstételi eljárások és mechanizmusok, valamint elszámoltathatósági intézkedések legyenek érvényben.

A tagállamokban gazdag ismeretanyag és számos **bevált gyakorlat** áll rendelkezésre, amelyet meg kell osztani helyi és nemzeti szinten.

Végezetül a Bizottság szorosan figyelemmel fogja kísérni az uniós jog valamennyi releváns vetületének végrehajtását, beleértve különösen az alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségeknek és a gyermekjogi biztosítékoknak való megfelelést⁷⁰.

⁶⁴ Például a nemzetközi védelem visszavonásával kapcsolatos kérelmekről, a függőben lévő ügyekről, a jogállásra vonatkozó jóváhagyó vagy visszavonó határozatokról vagy a Dublini Rendelet szerinti átadásokról.

⁶⁵ <https://ec.europa.eu/jrc/en/migration-and-demography>.

⁶⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32009R0223>. 223/2009/EK rendelet az európai statisztikákról és a titoktartási kötelezettség hatálya alá tartozó statisztikai adatoknak az Európai Közösségek Statisztikai Hivatala részére történő továbbításáról szóló 1101/2008/EK, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet, a közösségi statisztikákról szóló 322/97/EK tanácsi rendelet és az Európai Közösségek statisztikai programbizottságának létrehozásáról szóló 89/382/EGK, Euratom tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről, HL L 87., 2009.3.31., 164. o.

⁶⁷ Eurostat: egyéb okokból kiállított első tartózkodási engedélyek az okok, az érvényesség időtartama és az állampolgárság szerinti bontásban http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_resoth.

⁶⁸ Eurostat: egyéb okokból kiállított első tartózkodási engedélyek az okok, az érvényesség időtartama és az állampolgárság szerinti bontásban http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_resoth.

⁶⁹ A migráns gyermekek védelmét célzó EU-finanszírozásról szóló háttérdokumentum, 2016. évi Európai Gyermekjogi Fórum. http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=19748.

⁷⁰ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/acquis_rights_of_child.pdf.

Kulcsintézkedések:

A Bizottság és az uniós ügynökségek 2017-ben/2017-től elvégzik az alábbiakat:

- további képzés, iránymutatás és eszközök biztosítása a gyermek mindenek felett álló érdekének értékelésével kapcsolatban,
- konzultáció indítása a migráns gyermekekkel kapcsolatos uniós szintű adatgyűjtés esetleges javításának lehetőségeiről, többek között a migrációra vonatkozó statisztikákról szóló rendelet és a 2011-es iránymutatás alapján, valamint a migráns gyermekekkel kapcsolatos adatokat tartalmazó, a Bizottság migrációval és népességgelpolitikával foglalkozó tudásközpontja által összeállított adattár létrehozása,
- az EU-finanszírozás odaítélésének feltételeként követelmény megfogalmazása arra vonatkozóan, hogy a gyermekekkel közvetlen kapcsolatban álló szervezeteknek legyen belső gyermekvédelmi politikája,
- a migráns gyermekek védelmével kapcsolatos bevált gyakorlatok összegyűjtése és terjesztése egy online adatbázison keresztül.

A tagállamokat az alábbiakra ösztönzik:

- annak biztosítása, hogy minden gyermeket gyermekbarát, a korának és a körülményeknek megfelelő módon tájékoztassanak a jogairól és az eljárásokról,
- annak biztosítása, hogy a migráns gyermekekkel dolgozó személyek megfelelően képzettek legyenek – a gyermekek uniós határhoz való megérkezésétől egészen integrációjukig vagy visszatérésükig –, és szükség esetén gyermekvédelmi szakembert is bevonjanak a folyamatba,
- elsőbbség biztosítása a migráns gyermekek számára a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap és a Belső Biztonsági Alap égisze alatt megvalósuló tagállami nemzeti programokban, bármely további rendelkezésre álló EU-finanszírozás kihasználása, biztosítva, hogy a finanszírozásban részesülő szervezetek rendelkezzenek gyermekvédelmi politikával,
- a migráns gyermekekkel kapcsolatos megfelelőbb lebontású adatok és statisztikák gyűjtésének javítása.

8. KÖVETKEZTETÉS

Sikerült előrelépni a kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozó cselekvési terv (2010–2014) mentén, többek között a migráns gyermekek védelmét szolgáló jogi keret tekintetében is, mint azt az e közleményt kísérő szolgálati munkadokumentum ismerteti. A tagállamokban gazdag ismeretanyag és számos bevált gyakorlat áll rendelkezésre, amelyet széles körben meg kell osztani. A jelenlegi kihívások megfelelő kezelése érdekében azonban a továbbiakban kézzelfoghatóan javítani kell **valamennyi migráns gyermek védelmét**.

Ezért **határozott, összehangolt és koordinált módon nyomon kell követni** az e közleményben meghatározott rövidtávú kulcsintézkedések végrehajtását **uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten**, a civil társadalommal és a nemzetközi szervezetekkel is együttműködve. Ha a jogalkotók gyorsan elfogadnák a közös európai menekültügyi rendszer reformjára irányuló függőben lévő javaslatokat – amelyek számos olyan rendelkezést is tartalmaznak, amelyek kifejezetten a gyermekek és más kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek védelmének javítását célozzák –, az segítené a migráns gyermek védelmének erősítését, és a rendelkezések gyors végrehajtására köteleznék a tagállamokat.

A migráns gyermekek védelmének biztosítása terén továbbra is a tagállamoké a főszerep, a Bizottság pedig az e közleményben felvázolt intézkedésekkel támogatja a tagállamokat, többek között azáltal,

hogy több képzést, iránymutatást, operatív támogatást és rendelkezésre álló finanszírozást biztosít. Az uniós ügynökségek közötti, valamint a tagállami hatóságokkal, az ENSZ ügynökségeivel és az e területen tevékenykedő társadalmi szervezetekkel folytatott együttműködést egyaránt megerősítik. A Bizottság szorosan nyomon fogja követni az e közleményben meghatározott intézkedések végrehajtását, és rendszeresen jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.